

Fredagen den 24 Januari 1868.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades 10 protokolls-utdrag för den 23:dje och protokollet för den 20 dennes e. m.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt Utskott Herr *Storckenfeldts* den 23 dennes bordlagda motion, N:o 8, angående ändring af nu gällande föreskrift rörande tiden för vägars lagning och grusning.

Föredrogs Herr *Säves* den 23 dennes bordlagda motion, N:o 10, om förändring af tiden för val af Riksdagens Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret.

Grefve Sparre, E. Jag vill ej bestrida, att några förändringar i afseende på de val, hvarom motionen handlar, skulle kunna vara önskvärda. Men då det af åtskilliga vid denna riksdag afgifna motioner vill synas, att man vill börja göra förändringar i den grundlag, vi för ej fullt två år sedan erhållit, så känner jag mig uppfordrad att med denna motion till Konstitutions-Utskottet sända den önskan, att vi för någon tid kunde blifva befriade från grundlags-förändringar. Det torde nemligen måhända ej vara ur vägen att praktisera några år med hvad vi hafva, och först sedan vi pröfvat, i hvad mån ändringar derutinnan kunna vara af behovet påkallade, vidtaga de förändringar, som då kunna finnas vara nödvändiga.

Herr Wallenberg: Jag vill blott med motionen sända den önskan, att alls ingen förändring i den ifrågavarande paragrafen i Riksdags-ordningen måtte vidtagas. En hvar, som under någon längre tid varit med vid riksdagar, har sig ganska väl bekant, att det är rätt svårt att få fullt lämpliga personer till Fullmäktige både i Banken och Riksgäldskontoret och vid Länkontoren i orterna. Riksdagen behöfver derföre också dessa Herrar långt bättre, än hvad de behöfva sina platser. Det är således alldeles ingen anledning att antaga, att en duglig Fullmäktig ej skulle komma att omväljas. Jag hyser visserligen ej den aldramin-

gaste farhåga för de förändringar, som motionen äsyftar; men jag hyser den öfvertygelse, att Riksdagen ej onödigtvis bör afsäga sig rättigheten att omvälja de ifrågavarande Fullmäktige.

Detta mitt anförande torde få medfölja motionen vid dess remitterande till Utskottet.

Herr Sæve: Då några anmärkningar blifvit här framställda mot den af mig väckta motionen, anhåller jag att få bemöta desamma med ett par ord. Jag anser den omständigheten, att vår nuvarande Riksdagsordning blifvit antagen för endast ett par Riksdagar sedan, ej böra utgöra något hinder för väckande af förslag om och vidtagande af förändringar i densamma. Jag erinrar mig nemligen ganska väl, att det redan vid den tid, då nämnde grundlag antogs, allmänt erkändes, att densamma icke var så fullkomlig, att icke ett eller annat deri kunde behöfva ändras, och att man antog förslaget, derföre att det i sin helhet ansågs godt och kunde i bristfälliga delar vid kommande riksdagar lätteligen förbättras. Af detta skäl anser jag, att Riksdagen ej bör motsätta sig de förändringar i Riksdagsordningen, som kunna komma att i ett eller annat afseende motioneras.

Efter härmed slutad öfverläggning hänvisades motionen jemte yttrandena till Konstitutions-Utskottet.

Föredrogs Herr Almqvists, Erik Victor, den 23 dennes bordlagda motion, N:o 12, om anvisande af 500,000 R:dr att användas till räntefria låneunderstöd för myrtdikningar i de Norrländska länen och Kopparbergs län samt åtskilliga härader i Wermland.

Herr Arrhenius: Under den svåra tid, som för närvarande hem söker vårt fädernesland, har klagan öfver den betryckta ställningen låtit sig högljudast förnimma från Norrland, och såväl Regeringen som den enskilda välgörenheten, den sednare frammanad af menniskoälskande och medlidsamma hjertan så inom som utom fäderneslandet, ja utom vår verldsdel, hafva skyndat att, så vidt möjligt varit, bispringa de nödlidande och lindra betrycket. Det har inträffat, nu liksom ofta förr då Norrland hemsökts af missväxt, att flera nödår följt efter hvarandra; och man har börjat att tala om "nöden i permanent", samt på allvar sätta i fråga, huruvida Norrland verkligen kunde anses såsom en jordbrukande trakt, och om ej alla de anslag, hvilka blifvit till befordrande af jordbruket derstädes beviljade, måste anses förspillda och bortkastade. Då man talar om Norrland kan emellertid frågan härom ej bevaras med ett enkelt ja eller nej, alldenstund denna del af Sverige omfattar 2,666 kvadratinil eller omkring $\frac{1}{3}$ af hela landet. Det finnes fördenskull inom Norrland olika orter med olika bördighet; och för att ej nu trötta Kamraren med att i detalj genomgå dessa särskilda delar, ber jag att blott få fästa uppmärksamheten på den i samtliga de Norrländska länen befintliga skillnaden mellan det öfre landet, fjellsocknarne, och slättlandet

nere

nere vid kusten. Hvad nu först fjellsocknarne eller den egentliga Lappmarken angår, så är det utom all fraga, att inom den odlingen fortgått upp mot fjellen utöfver en gräns, som den aldrig bort öfverskrida, och att nybyggen uppstått och nyodlingar verkstälts under förhållanden, sådana att det skulle höra till undantagen, om ej der beständigt blefve missväxt. De omständigheter, som föranledt, att nybyggesväsendet på detta sätt fortgått, äro ganska många. De personer, som haft sig anförtrödt att utlägga nybygggena, hafva ofta saknat både nödiga insigter och intresse för sitt kall; och det har ej sällan tillgått så, att de ej ens besigtigat den till nybygge afsedda marken eller någonsin besökt densamma, utan låtit allt vara sig likgiltigt, blott de erhållit sitt arfvode. Nybyggaren åter har merändels fästat mindre afseende vid den åker och äng, som han i framtiden skulle kunna komma att erhålla, än vid de tillfälliga förtjenster, som kunde af nybygget hemtas. Följden af allt detta har nu blifvit den, att uti fjellsocknarne samt omkring gränsen mellan dessa och det nedre landet har uppkommit en befolkning, som med sin fattigdom och uselhet tynger på hela Norrland, och som man nära nog kan kalla för dess kräfte. Denna befolkning består ej allenast af de lösa arbetarne vid en mängd större och mindre inrättningar (mest sågverk), utan äfven af inhysesshjon och backstugusittare; och af huru stort antal dessa sednare äro, kunna vi lätteligen inhemta af handlingar, som redan blifvit under denna riksdag utdelade från Statistiska Centralbyrån till Kammarens Herrar ledamöter. Af dessa bidrag till Sveriges officiella statistik finner man, att i Gelleborgs län finnas, med undantag af 634 verk och inrättningar med för det mesta, såsom jag nämnde, lösa arbetare, 2,730 backstugor mot 5,076 jordtorp och mindre jordlägenheter af under 4 tunnlands egovidd; i Jemtland, med afdrag af 111 verk och inrättningar, 2,109 backstugor mot 2,682 jordtorp och jordlägenheter; och slutligen i Norrbottens län, med afdrag af 191 verk och inrättningar, 2,955 backstugor men endast 999 jordtorp eller fasta jordlägenheter. På detta sätt har genom den princip, efter hvilken nybyggesväsendet handhafs, odlingar skett, der de ej borde ske, samt nybyggen och backstugor uppkommit, hvilkas innevanare ej kunna hafva något att lefva af. Det ligger fördenskull för öppen dag, att, om odlingen i Norrland skulle hädanefter fortgå på samma sätt som hittills, så vore de penningar, som dertill användes, bortkastade, och, hvad värre vore, framkallades och förökades fortfarande den af mig nu omnämnda folkklass af lösa arbetare, backstugusittare och nybyggare, hos hvilka nöden måste blifva en daglig gäst. Då jag nämmer detta, ber jag dock att få erinra, att den egentliga Lappmarken i inskränkt mening hyser en befolkning, som med sin egna hushållning i allmänhet lefver så, att den ej betungar någon annan. Uppdragandet af en bestämd gräns mellan dessa fjellsocknar och det nedre, till odling möjligen tjenliga landet har länge varit önskad samt lärer nu äfven af Regeringen vara beslutadt; och när en sådan gräns blifvit uppdragen, hoppas jag, att inga vidare nybyggen skola ifrågakomma och att de redan upptagna skola komma att betydligt reduceras.

Hvad nu kätlandet beträffar, så framställer sig sjelfmant den frågan, om detsamma kan sättas i sådant skick, att jordbruk derstädes kan

med verklig fördel bedrifvas. Erfarenheten torde i detta afseende gifva vid handen, att sädesodling der kan med vinst idkas, om nemligen klimatet först blir odladt, d. v. s. om frostnästena borttagas. Riksdag efter riksdag hafva anslag blifvit lemnade till undanrödjande af frostländigheten i Norrland, och man har hoppats att derigenom kunna vinna till detsamma hörande provinser åt kulturen. Det låter dock ej tänka sig, att de trakter, som ligga närmast under fjellen och som genomdränkas af det från dem nedströmmande snövattnet, skulle kunna odlas; och äfven om der skulle finnas några odlingslägenheter, så hör det till undantagen, om å dessa kan med fördel bedrifvas åkerbruk. Helt annat är förhållandet med kustlandet, och de framställningar, som kunna göras om anslag till befrämjande af dess odling, äro i hög grad befogade samt väl förtjenta att allvarligen behjertas. Der finnas många och vidsträckt odlingslägenheter, och dessa äro i allmänhet bättre än hvad man föreställer sig. De äro nemligen ej bättre eller sämre mossar, hvilkas odling alltid måste lemna ett tvifvelaktigt resultat, utan kärr och myrängar — mader — hvilka äro beväxta med gräs, men som i sitt nuvarande skick äro genomdränkta af vatten och därför ovillkorligen framkalla frostskador å omkringliggande trakter. De delar af landet, som äro odlade, äro vanligen mera höglända, men omgifna af dylika fält, hvilka, ofta uppgående till en areal af tusentals tunnland, nu knappast lemna någon behållning, men deremot, såsom jag nyss hade äran nämna, förorsaka skada på de odlade åkrarne, ity att de, så fort väderleken blir ogynnsam, framkalla frost på de närliggande odlade fälten. Dessa stora odlingsbara kärrtrakter måste afdikas, om kustlandet uti Norrland i framtiden skall blifva en jordbrukande trakt som föder sin befolkning. Men det är ej nog med detta. När vi tala om afdikning, hafva vi just kommit in på det kapitel, som af alla är mähända Norrlands svagaste. Ty landet lider ej endast af dessa nyss nämnda vattendränkta marker, utan den redan odlade jorden saknar nästan helt och hållet all slags afdikning. Knappast skulle väl någon vilja tro mig, om jag säger, att i den gamla odaläkern deruppe finnes näppeligen ett dike, ej ens ett laggdike eller backdike; ty befolkningen anser det vara förmanligt, att vattnet från kringliggande backar och höjder rinner ned öfver åkern, och den har kommit till denna slutsats deraf, att den sett, huru gräset grönskar om våren, när snövattnet rinner öfver vallen. Följden af denna förvända åsigt är emellertid den, att äfven den odlade jorden saknar bördighet, och detta derföre att den torkar sent upp om våren, blir sent besädd och att, till följd häraf, plantan, som växer i otjenlig jord, ej ernär den utveckling, som den skulle kunna få, och ej mognar tillräckligt snart, för att icke skadas af höstfrosterne. — Det är, såsom vi känna, endast kornet, som hufvudsakligen odlas i Norrland; man har trott, att rågen ej kunde gå till deruppe, och allmänna meningen är ej blott sådan, utan folket är i sjelfva verket afvoigt mot allt hvad rägsäd heter. Det säger att rågbrödet »tynger i magen», att det »suger magen», att »råghalm ej duger till boskapsfoder»; med ett ord, det vill alldeles icke veta af detta säde. Och dock har rågen i Norrland, der den blifvit odlad, lemnat rikare äring, än hvad kornet gjort. Så finna vi af Konungens Befallningshafvandes sednaste femårsberättelser för åren 1861—1865, att i Norrbottens län rågens korntal varit högst 10,5, lägst 6, kornets

högst 5, lägst 2.40, eller i medeltal rågens 8.16, kornets 3.45; i Westerbottens län rågens högst 8, lägst 2.80, kornets högst 7, lägst 1.03, eller i medeltal rågens 4.56, kornets 4.20; i Jemtlands län rågens högst 8.20, lägst 4, kornets högst 4.60, lägst 1.70, eller i medeltal rågens 6.20, kornets 3.20; i Wester-Norrlands län rågens högst 9, lägst 5, kornets högst 7, lägst 5, eller i medeltal rågens 6.60, kornets 6.20; och i Gefleborgs län (under åren 1861--1864, ty för år 1865 finnes ej någon uppgift i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes sista femårsberättelse) rågens högst 8.20, lägst 7.50, kornets högst 7.30, lägst 6.70, eller i medeltal rågens 7.87, kornets 6.87. Summan af medeltalen för alla de Norrländska länen utgör således för rågen 6.67 och för kornet 4.78. Vi finna alltså, att i samtliga dessa län rågen lemnat högst betydligt större afkastning än kornet: och med undantag af Westerbotten der båda sädesslagens korntal är lågt, har detta förhållande öfverallt varit konstant. Och hvad Westerbotten angår, så har den ringa rågskörden der sin ganska giltiga förklaringsgrund, i thy att man der vanligen ej trädar för rågen, utan sår den direkte i kornstubben. Jag frågar nu: om vi i allmänhet här nere i landet sädde vår råg så sent, uti stubben å den åker der vi skördat samma år vårt korn, och i en jord som blifvit uppkörd blott en gång, måtte vi skulle kunna påräkna någon skörd deraf? Att likväl äfven i Westerbotten rågodling, ändamålsenligt bedrifven, kan lemna ett fördelaktigt resultat, har jag sjelf varit i tillfälle att öfvertyga mig om, bland annat vid Robertsfors bruk, der jag sistlidet är sett ett råggärde om 90 tunnland, som burit den herrligaste gröda. Erfarenheten vid de Norrländska landbruksskolorna har äfven visat, att råg der kan med fördel odlas: och hvarföre skulle också i sjelfva verket icke rågen kunna trifvas lika väl hos oss, vester om Bottenhafvet, som i Finland, vårt grannland öster derom, med hårdare klimat än Sveriges? Hela felet hos oss ligger deri, att man försummar dikning och sår för sent.

Då vi derföre tala om Norrland såsom ett spanmålsproducerande land, måste vi såsom dess hufvudprodukt afse rågen; i samma mån som detta sädesslag der blir mera odladt, skola också missväxtären blifva alltmera sällsporda. Vi känna och veta alla, att rågen är utsatt för frostskada hufvudsakligen vid axskjutningen eller straxt före blomningen. Detta utvecklingsstadium ernår rågen i Norrland i slutet af Juni eller början af Juli månad. Natfrosterna deremot inträffa vanligen i denna del af vårt land i medlet eller slutet af Augusti. Vid den tiden kan det sent sädde kornet ännu skadas af frosten, då deremot rågen då redan erhållit en sådan utveckling, att den vanligen ej skadas af frosten. Det är derföre rågen är säkrare att odla i Norrland än kornet; och man kan sålunda äfven bestämdt påstå, att *om Norrland odlade mera råg än korn och mera lade sig vinn om frambringande af foderväxter och om boskapskötsel*, skulle det komma på en helt annan fot än nu och kunna föda sin befolkning, utan att behöfva anlita välgörenheten om understöd. Men för att så skall inträffa, fordras uppfyllandet af två väsendtliga vilkor, först och främst att frostnästena bortskaffas, och för det andra att den odlade jorden ordentligen afdikas.

Det har under de sednare åren varit anslaget 120,000 R:dr årligen till afdikande af frostländigade trakter i Norrland, Dalarne och vissa trakter af Wermland, och denna summa har lemnats utan skyl-

dighet för dem, som fått del deraf, att återbetala något. Detta sätt att lemna understöd har dock visat sig vara fullkomligt origtigt. Hufvudsaken har nemligen för dem, som sökt understödet, ofta ej varit att verkställa de arbeten. för hvilka detta blifvit lemnadt. utan att komma åt penningar för intet, eller, som man kallar det, »kronohjelp». Jag måste derföre vara motionären tacksam, för det att han ej föreslagit, att det af honom begärda anslaget skulle utdelas utan återbetalningsskyldighet. Om nemligen å ena sidan på många ställen den erhållna dikningshjelpen blifvit behörigen använd, så hafva dock å andra sidan de för frostländighetens afledande upptagna dikena på många ställen snart fått falla igen, och de till deras upptagande använda penningarne hafva på detta sätt blifvit helt och hållet bortkastade. Jag vill, såsom exempel på hvad jag nu yttrat, anföra några fakta från Jemtland. Hammerdals socken derstädes var en af de första, som erhöll dikningshjelp, men högst få af de gårdar, som fått sådan, hafva sedan underhållit sina odlingar. Gisselås by erhöll redan 1847 hjelp för att afdika de kring byn liggande myrar på tre sidor. Denna dikning är nu alldeles förfallen. År 1844 begärdes nytt anslag för att utdika myrarne äfven på den fjerde sidan, hvilket förslag dock ännu hvilat hos Kongl. Väg- och Vattenbyggnads-styrelsen. Fagerdals och Hallens byar hafva äfven fått dikningshjelp, men sedermera lätit de upptagna dikena förfalla, och under $\frac{3}{4}$ förlidet års sommar skadades säden der af frost mera än på kringliggande gårdar. — Det är vidare att särskildt ihågkomma, att efter-som de till dikning anslagna penningarne fåtts för intet, så har det varit en hufvudsak att få upp summan af anslaget så stor som möjligt. Planerna till utdikningsföretagen hafva blifvit uppgjorda af personer, hvilka oftast deri infört alla möjliga diken, som jordegarne föreslagit. Följden häraf samt af de konstladt uppdrifna arbetsprisen har blifvit den, att kostnadsförslagen sprungit upp till en höjd, som alldeles icke svarat mot hvad skäligt varit. Så t. ex. inkom från Hoxås by i Jemtland ett dikningsförslag uppgående till 21,000 Riksdaler. Deraf beviljades 4000 Riksdaler, och med det beloppet har arbetet verkställt. Goxsjö by begärde ej mindre än 75,000 R:dr, men erhöll ej mera än 10,000 Riksdaler, och nu utföres arbetet för dessa 10,000 R:dr med tillägg af 2,000 dagsverken, som byn åtagit sig att kostnadsfritt gifva åt entreprenören af arbetet. Dessa exempel visa tillräckligt, att när hufvudfrågan blott varit att komma åt penningar, så har det ej fallit sig så noga huru dikningsplanerna blifvit uppgjorda. Och då dertill kommer, att det som i dikningsväg utförts ej blifvit värdadt, så tyckes sannerligen tiden nu vara inne för tillämpande af ett nytt system, nemligen det, att man låter dem, som behöfva det, få understöd, men i form af lån med skyldighet af återbetalning, dock, om man så vill, utan skyldighet att å lånebeloppet erlägga ränta under de första åren. Det som då erhålles kommer säkerligen att betraktas på ett helt annat sätt än det betraktats hittills, och de män, som anmodas att uppgöra afdikningsplanerna, komma säkerligen att då få sig meddelade helt andra uppgifter, än de fått hittills. Ty förhållandet har nu varit sådant, att då landtbruksingeniörer blifvit kallade för att uppgöra planer till afdikningar, så hafva de blifvit förde från den ena myren till den andra: och den enda fråga, som blifvit ställd till dem, har varit den, huru stor

kronohjelp som kunde erhållas till utdikande af hvar och en bland myrarnas. Och då ingenjörerna ofta svarat, att besväret och kostnaderna för myrens utdikning voro obetydliga, att myren hade ett t. ex. åt angränsande nipan eller floddalen lätt åtkomligt naturligt affall samt att det blott behöfdes en helt kort gräfning för att afleda vattnet och få hela saken hjälpt, så att härtill visst icke erfordrades någon kronohjelp, så hafva jordegarne blifvit missnöjde och förklarar, att de ej ville att utdikningen skulle ske, om den ej medförde någon utsigt att erhålla medel af Staten till densammans utförande. Det har också visat sig, att företag blifvit med anslag ihäggkomna, hvilka företag varit så små, att de ganska väl kunnat och bort af den enskilde sjelf verkställas.

Af hvad jag nu haft äran anföra hoppas jag, att det måtte framgå, att jag lifligt önskar, det tillfälle måtte för Norrland beredas att höja och utveckla sin odling, men äfven att detta måtte ske på ett sätt, som kan blifva verkligt lyckobringande för framtiden. Jag önskar och hoppas, att det anslag motionären föreslagit måtte beviljas samt utdelas i den del af landet, hvarst sädesodling framdeles kan ifrågasättas, och icke i fjelltrakterna eller uti de delar af Lappmarkerna, som till åkerbruk äro odugliga, äfvensom att arbetet måtte ske under sådan kontroll, att man kan hafva en borgen för att det blir rätt och väl utfördt, samt slutligen att hela det för hvarje särskildt företag beviljade beloppet ej måtte utbetalas förr, än arbetet blifvit färdigt och vederbörligen afsynadt.

Detta mitt anförande anhåller jag måtte få åtfölja Herr Almqvists motion vid dess remitterande till Stats-Utskottet.

Öfverläggningen förklarades slutad och motionen jemte yttrandet hänvisades till Stats-Utskottet.

Föredrogs ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, N:o 23 med inbjudning till Första Kammaren att förena sig i Andra Kammarens beslut om tillsättande af ett Särskildt Utskott för behandling af frågor rörande ändringar i kommunallagarne.

Begärdes på bordet.

Herr Fröman uppläste en motion, N:o 13 om tillökning i upplagan af Riksdagens protokoll.

Bordlades.

Herr Fröman afgaf vidare en motion, N:o 14 om meddelande af föreskrift rörande tiden för uppsättningen och justeringen af Kammarens protokoll.

Hänvisades till Kammarens tillfälliga Utskott för uppgörande af förslag till reglementariska föreskrifter för Riksdagen m. m.

Grefve Wachtmeister, Hans, väckte en motion, N:o 15, om beviljande af ytterligare tre års anstånd med ränte- och kapital-afbetalning å det »bolaget för sjön Wesans torrläggning» beviljade lån.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Grefve Wachtmeister afgaf vidare en motion, N:o 16, om sådan ändring i § 12 läroverksstadgan, att Grekiska språket må blifva ett valfritt läroämne.

Hänvisades till ett tillfälligt Utskott.

Herr von Geijer, Bror, uppläste en motion, N:o 17, angående ändring af 47 § i Kongl. Förordningen om landsting; hvarefter

Herr von Geijer yttrade: Uti den nu upplästa motionen har jag noga och bestämdt angifvit, hvilka förändringar i landstingsförfattningen jag anser vara af rättvisa och billighet högt påkallade. Men jag har icke föreslagit någon ny redaktion af den § i landstingsförfattningen, hvars förändring motionen i främsta rummet afser. Jag tillåter mig emellertid nämna, att, om motionen antages, påfordras i sammanhang med omformuleringen af § 47 jemväl någon jemkning af § 48. Och principenligt borde ock då Kongl. Förordningen rörande kommunalstyrelse i stad undergå en sådan förändring, att äfven i stadskommun jordbruksfastighet finge dubbelt större kommunalskatt än annat beskattningsföremål med lika stor bevillning.

Motionen är fullkomligt lik Kongl. Maj:ts Proposition till Ständerna år 1865, hvarken mer eller mindre detaljerad. Orsaken hvarföre Propositionen blef af Ständerna afslagen känner jag icke. Någon brådska vid behandlingen måtte vället förbiseende af den enkla rättvisa, som låg till grund för Propositionen.

Så som kommunalförfattningarne nu lyda, inträffar det i min tanke orimliga förhållande, att om tvänne personer bo i samma län och socken, kunna de betala lika stor landstingsskatt, men kommunalskatten i socken vara dubbelt högre för den ene än för den andre.

Jag anhåller, att detta mitt yttrande måtte få åtfölja vid motionens remitterande.

Denna motion begärdes på bordet.

Herr Hasselrot afgaf en motion, N:o 18, angående förändring af 23 § i Kongl. Förordningen om kyrkostämman samt om kyrkoråd och skolråd m. m.

Bordlades.

Herr Hasselrot uppläste härefter en motion, N:o 19, angående dödsstraffets afskaffande.

Äfven denna motion bordlades.

Herr Croneborg, Wilhelm, väckte en motion, N:o 20, angående upphäfvande af 7 § 2 mom. och 8 § i Kongl. Förordningen angående grunderna och villkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring.

Friherre Raab, Ad. Chr.: Jag beklagar, att Kammarén icke åt den nu upplästa motionen, hvilken jag anser vara af den högsta betydhet, skänkt den uppmärksamhet, som den väl förtjenar. Den afser nemligen att i vår tid, då man allmänt klagar öfver skogarnes aftagande och utödande, verka en förändring i detta missförhållande, så att till hvarje hemman skulle om möjligt städse höra ett skogsstycke, och så att sammanläggning af flera mindre skogssträcker och dessas gemensamma skötsel efter rationela och vetenskapliga grunder kunde blifva möjlig. För min del får jag på det hjertligaste tillstyrka bifall till motionen.

Motionen begärdes härefter på bordet.

Herr Croneborg afgaf vidare en motion, N:o 21, angående förändring af 5 § i Kongl. Förordningen om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.

Bordlades.

Herr Croneborg uppläste slutligen en motion, N:o 22, om ett tillägg till 9 § i 12 Kap. skiftesstadgan.

Denna motion blef jemväl bordlagd.

Herr Hammarhjelm väckte en motion, N:o 23, om antagande af en författning angående sättet för utseende af deputerade för markegångstaxornas upprättande.

Bordlades.

Herr Almquist, Erik Victor, afgaf en motion, N:o 24, angående åt-

gärders vidtagande för ästadkommande af en förbättrad skogshushållning i Norrland, samt anvisande af dertill erforderliga medel.

Begärdes på bordet.

Herr Heijkenskjöld uppläste en motion, N:o 25 angående beviljande af ett räntefritt lån å 100,000 R:dr åt Smedjebackens valsverksbolag för tillverkning af jernvägsmateriel.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr Cassel afgaf en motion, N:o 26, angående ett tillägg till 10 § 2 mom. i Kongl. Förordningen angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Upplästes en af Grefve Mörner, Carl Göran, ingifven motion, N:o 27, angående beviljande af en årlig pension å 500 R:dr åt Kammarrättsrådet C. Printzenskölds enka, Beata Christina Lagerberg.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.
